

En voordat
men, moeten
der „honden“
oorden of deze
selijk is.

zijn noemt niet
sondaar zonder
n oordeel, dat
voor geen en-
lification is dus
h e e l b e-
kkigen, de on-
Schriften wel
st. En de com-
arm „honden“
ardnekkige en
het moge-
eerd, doch

Schriften le-
te parallel die
ijn dus de sy-
e men ernstig
ten te verkrij-
? Dan vraagt
en bepalen? a
roep tot be-
l dus, die on-
e ernstige ver-
gelijk iemand,
erlijk openbaar
en poging ter
iond“ noemen.
e vruchteloze
is; doch te-
w. — wie het
olgde, begrijpt
nen, dat e-
t recht
van definitief
gesproken kan
onden“ te
dt. 7:6. WIJ
DA AF!!

emulering der
e bleken is,
telijkheid voor
n, aanwezig is.
onder „geble-
men ginds on-
eculeeren, ver-
pessimistisch
hebben wij
da hand“. Vor-
ken, aldus de

atgaan, dat de
l van een toe-
n“. M.a.w. wij
te bij de syno-
kan best zijn,
inds geen ver-
ing niets meer
rgen: laten we
geeft toch alle-
kwesitie zuiver.
een parti-
men onder ons
inds en op
n daar; want
et individuele
n contact met
moeten we ons
die iemand bij
it, doch met
l bespro-
n is, aanwezig

commissie nóg
latie over een
ing dienden te
Gods hand la-
het voorbeeld
n s g k w e-
durfde spreken
n zijn hart was
f h e i d“. En
ontrouwe „honde-
it liet de „honde-
it ze te behou-
ord ook bij te-
geopende deur
iding, aldus de
Zelfs al zouden
toeten spreken,
n met „grote
ud. Dan zullen
bidden, en bij
v i j z i j n h e t
s z e i n d i t
onden“ spreekt,
eda moeten we
d hen, die ons
ade om een ge-
zich daarin ge-

De volgende week gaan we zien, wat Zwolle van deze passage van het rapport maakte, en op welke wijze prof. Ridderbos Zwolle daarin verdedigt.

B. HOLWERDA.

DE ZWARTE LIJST.

In een vorig artikel (zie no. 41 van ons blad, 19 Juli 1947) schreef ik: „Het zou mij niet verwonderen, wanneer nog een aanvullende lijst zou moeten volgen“.

Die verwachting is al vervuld. Verschillende bijzonderheden over afhoudingen van het Avondmaal in den kerkstrijd der laatste jaren werden mij meegedeeld. Ik zal ze hieronder vermelden, maar voeg er weer aan toe: er is op dit gebied nog meer gebeurd. We publiceren alleen vaststaande en nauwkeurig omschreven misdaden in de tuchtpraktijk.

Een eerste aanvulling moet ik geven op wat vroeger is meegedeeld uit Sappemeer. Behalve de reeds genoemde zijn daar ook nog anderen van de tafel des Heeren geweerd (het totale aantal moet worden gesteld op 12). Daarbij moet het volgende worden vermeld: in de week vóór den Avondmaalszondag ontving de kerkeraad een Acte van Vrijmaking, ondertekend door meerdere gemeentelieden. Dezen hielden in die week op twee avonden een onderlinge bijeenkomst. De kerkeraad concludeerde daaruit, dat er geen behoorlijke mogelijkheid meer was voor een samenspreking en schreef toen het volgende (ik citeer uit een brief, gericht aan br. en zr. H.H. Verlinde—Bestebreurtje):

„In de door U ondertekende en ingediende acte leest de kerkeraad, dat U in beginsel breken wilt met de Gereformeerde Kerk. Dat blijkt onder meer uit de laatste alinea van Uw schrijven, waarin U de bede tot den kerkeraad richt, dat hij door afwerping van het door U genoemde synodaal-hierarchische juk, het U mogelijk make onder zijn opzicht U te blijven stellen. Wanneer de kerkeraad aan deze bede geen gehoor geeft, zou dat beteeke- nen, dat het U niet mogelijk was U nog onder zijn opzicht te blijven stellen, wat in feite beteekeent een U onttrekken aan de gemeenschap der kerk.

De kerkeraad hoopt, dat dit Uw bedoeling niet is, en wenscht alsnog een samenspreking met U daarover te kunnen houden.

Nu dat deze week niet meer mogelijk is, ziet de kerkeraad tot zijn droefheid zich genoodzaakt U in deze omstandigheden den toegang tot het Heilig Avondmaal te ontszeggen.

Wij hopen, dat de nadere samenspreking daartoe leiden zal, dat U U blijft stellen onder en onderwerpen aan het opzicht en de tucht van den kerkeraad, in gemeenschap met het geheele kerkverband.

Wie de Acte van Vrijmaking goed leest, en dan dezen brief er naast legt, kan niet anders dan verontwaardigd zijn over deze meer-dan-synodale methode van „tuchttoefening“. Of is dat niet ergerlijk? De kerkeraad leest eerst enkele conclusies uit de Acte bijeen (of ze juist zijn is nog de vraag), maar verklaart zelf tegelijk: we hopen, dat dit uw bedoeling niet is (met andere woorden: het kan wezen, dat wij ons in uw bedoeling vergissen); maar we ontszeggen u toch alvast bij voorbaat het Heilig Avondmaal! Ja, die ongereformeerde methode herinnert men zich ook nog wel uit Amsterdam: daar werd de afhouding uitdrukkelijk toegepast als „voor-censuur“... een waardige tegenhanger van dat geval in Den Haag—West, waar de tucht werd ingesteld met terugwerkende kracht! Zoekt u nóg naar teekenen van kerkbederf?

Een ander staaltje kunnen we vermelden uit Winsum-Obergum. Daar richtten enkele bezwaarden zich tot den kerkeraad met het verzoek om voorlichting door een bezwaarden predikant. Dit werd geweigerd: 1e. ze moesten voorlichting zoeken bij hun eigen predikant; 2e. de kerkeraad achtte het in strijd met de ambtelijke trouw, mee te werken aan voorlichting, die in strijd was met de waarheid; en 3e. een dergelijk verzoek beteekeende muiterij tegen kerkelijke regeringen!

De bezwaarden zonden toen een verklaring van gevoelens aan den kerkeraad, terwijl zij hun verzoek herhaalden. Uit hun brief haal ik enkele zinnen aan:

„Wij willen hierbij nog opmerken, dat U in brieven zonder eenig nader bewijs zegt, dat de voorlichting, die wij zoeken naar Uw oordeel indruischt tegen de waarheid. Dit is onbewezen beschuldigen en onverhoord oordeelen. Ook zegt U, dat die voorlichting in de hand werkt een breuk onder het volk des Heeren. Dit zou zoo zijn als inderdaad Uw eerste stelling waar was — dat die voorlichting indruischt tegen de waarheid — hetgeen wij op Uw gezag, zonder bewijs, zoo maar niet gelooven kunnen.....

Uw beschuldiging, dat wij voorlichting zouden zoeken bij hen, die zich schuldig maken aan scheurmakerij en laster, wijzen wij van de hand, daar die voorlichters net als wij niets anders willen dan buigen voor dat Woord, en voor dat Woord alleen!...

Wij hebben beloofd, dat wij in de belijdenis van de waarachtige en volkomene leer der zaligheid, zooals die geleerd werd in de christelijke kerk waar wij belijdenis aflegden, door Gods genade standvastig zullen blijven in leven en in sterven... Nog verklaren wij van harte, dat wij de leer, welke in het Oude en Nieuwe Testament en in de artikelen des christelijken geloofs begrepen is, van harte liefhebben. En daarom hebben wij juist bezwaar

VII.

tegen de Synodale leeruitspraken, omdat deze o.i. daar niet mee overeenkomen.“

De bezwaarden hadden geen leetuur verspreid, en ook niet op één of andere manier als groep in de gemeente gewerkt. Ze hadden slechts met elkaar over de kwesties gesproken (eenmaal in 't bijzijn van een vrijgemaakt predikant). Maar de kerkeraad achtte hun schrijven voldoende om tot tuchttoefening over te gaan. In een uitvoerig stuk (we gebruiken hier den brief, geadresseerd aan zr. R. Huitzing) d.d. 7 Juli 1945) werd dit meegedeeld. We lezen daarin o.a. het volgende:

„Bij uw openbare belijdenis hebt u beloofd, u te zullen onderwerpen aan de kerkelijke vermaning en tucht, indien ge u kwaamt te misgaan en als u ernstig de formulieren van bevestiging van dienaren des Woords en van de ouderlingen naleest, dan zult ge onder den indruk moeten komen van de macht, waarmee van 's Heeren wege de ambtsdragers zijn bekleed.

Krachtens dat gezag willen wij u bij dezen ernstig vermanen niet langer als groep actie te voeren, daarbij leiding aanvaardend van hen, die de kerk, waarvan ook gij lid zijt, bestrijden...“

Mocht u onverhoopt naar de vermaning van den kerkeraad, om op te houden met het als groep vergaderen en actie voeren, waartoe wij u bij dezen nog eens ernstig manen, niet willen luisteren, dan blijkt daaruit, hoezeer ge volhardt in de zonde van muiterij in de kerk en dan zal de kerkeraad, hoezeer het hem ook leed doet, u niet kunnen toelaten tot het Heilig Avondmaal. Niet, omdat wij u niet gaarne aan het Avondmaal zien deelnemen, maar doordat u zelf de beoefening van de gemeenschap der geloovigen verstoort.

Wij hopen, dat u naar dit ernstig vermaan zult willen luisteren. Vraagt u ernstig en biddend af, wat in dezen de weg des Heeren is en laat Satan u niet van den weg der zelfverloochening afhouden“....

Wie zoiets aandachtig leest, heeft een afdoend antwoord op de vaak gehoorde bewering, dat het in dezen kerkstrijd om heel iets anders gaat dan in worstelingen als Reformatie, Afscheiding en Doleantie. Want hier is het weer klaar als de dag: het gaat om de waarheid bovenal, om de bescherming en bevrijding van het ambt der geloovigen uit de tyrannieke overheersching en verblindende van menschen, die alleen voor zich het recht tot voorlichting opelschen (echt Rooms!) door zich te beroepen op hun ambtelijke waardigheid.

We besluiten met de vermelding van het gebeurde te Middelburg. Eerst werd daar zr. Olthoff—De Jonge van de Avondmaalsgemeenschap uitgesloten, nadat zij in een brief aan den kerkeraad feitelijk niets anders gedaan had dan het verval der kerk te teekenen met letterlijke uitspraken uit een brochure van prof. Greijdanus. Daarna werd br. G. Venhuizen onder censuur gesteld, toen hij in een geschrift aan de gemeente uitvoerig rekenschap gaf van zijn bezwaren tegen de leer- en tuchtpraktijk van de laatstgehoorden synodes. Als reden werd opgegeven, dat hij indertijd aan den kerkeraad beloofd had, „nimmer meer te publiceren“. Br. Venhuizen veredigde zich voor den kerkeraad door er op te wijzen ('t was toen April 1945), dat hij in Sept. 1944 op verzoek van den kerkeraad beloofd had, in de eerstkomende 14 dagen niets te publiceren, maar dat hem verder van een afgelegde belofte niets bekend was. Tot zijn verbazing hoorde hij toen, dat in de notulen stond geschreven: „Broeder G. Venhuizen belooft zich van dergelijke publicaties te onthouden“. Hem werd gevraagd waarom hij tegen zijn belofte in tot publicatie was overgegaan. Op zijn verzoek kreeg hij eerst 5 minuten om zich te verdedigen tegen de willekeur in zijn behandeling; maar al spoedig werd hem het woord ontnomen, en kon hij heengaan. Naderhand hoorde hij niets meer van den kerkeraad; zijn censuur bleef dus gehandhaafd.

Voor wij eindigen, nog een voorbeeld van sacramentsverkrachting uit later tijd: enkele dagen nadat de Vervangingsformule gepubliceerd was. Het gebeurde te Oude Bildt zijl. Br. D. Krol schreef daar aan den kerkeraad:

„Als ondergetekende meent niet te kunnen weten uit Gods Woord, dat zijn kind deelt in de wederbarende werking van de Heilige Geest, en zich dus niet kan conformeren aan de uitspraak, dat hij ze als zodanig moet beschouwen en behandelen (zie nieuwe verklaring sub 3) wordt zijn kind dan door Uw raad tot de H. Doop toegelaten, als ondergetekende daarbij de eis stelt, dat officieel aan de gemeente wordt meegedeeld, dat hij zijn kind alleen kan laten dopen als hij niet gebonden is aan de leerbesluiten '42—'46 (?). Hij meent deze eis te moeten stellen, omdat anders in de huidige situatie de gemeente niet weet welke inhoud het jawoord bij de doop heeft en zonder meer moet aannemen, dat met „de voorzeide leer“ bedoeld is ook de leer van '42—'46.“

Het gevraagde schriftelijke antwoord kreeg br. Krol niet. Op een kerkeraadsvergadering werd hem meegedeeld, dat zijn voorwaarde niet kon worden aanvaard; maar toch drong men er bij hem op aan, zijn kind te laten dopen. Als de gemeente het maar niet wist, dan was alles in orde... L. DOEKES.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

VALSCHE EN WARE PROFETIE TEN AANZIEN VAN DE REVOLUTIE IN INDIE.

Zijn we ons wel bewust, dat in onze dagen een geestelijke worsteling op en neer golft, zoo diep gaande, zoo alles omvattend, als misschien in geen eeuwen het geval is geweest?

Het gaat in Christus' kerk om de vraag: zal de kerk werkelijk kerk zijn? Is ze de vergadering der geloovigen, welke Jezus Christus door zijn Geest en het in den bijbel volstrekt betrouwbaar en ons direct in dezen tijd aansprekende woord vergadert? Een vergadering waarin niemand dan Christus en niets dan zijn woord gezag heeft? Een vergadering van Jezus Christus waarin hij de vergeving der zonden en het eeuwige leven schenken wil, zóó dat buiten haar geen zaligheid is?

En 't gaat ook in den Staat en ten opzichte van de Overheid om de eerste en de laatste vragen! Misschien zijn de politieke vragen nog nooit zoo centraal, zoo concreet en zoo acuut gesteld als thans. Regeert de Overheid, als door God gestelde macht, inderdaad bij de gratie Gods? Moeten we haar gehoorzamen om Gods wil? Heeft de overheid, waar God haar ook plaatste, inderdaad, het koste wat het koste, recht en gerechtigheid te oefenen, de goeden te beschermen en de boosdoeners te bestraffen?

Om deze vragen gaat het ook ten principale in de Indische kwestie.

En de ontzetting van onzen tijd is, dat de kanker der Revolutie niet alleen een groot deel van het nederlandsche volk, maar óók hen die zich Christenen noemen, heeft aangegrepen! Het is een symptoom van de geestelijke ontworteling, het gemis aan eenvoud, Schriftuurlijk geloof, waar we overal op stuiten en op leven en dood tegen strijden moeten.

Als een huiveringwekkende openbaring van deze vergiftiging door de Revolutie, publiceren we het volgende stuk, dat gedateerd is 1 Augustus 1947. Dat wil zeggen: op den dag waarop de politionele actie in Indië reeds 10 dagen met grooten zegen voor land en volk werd doorgevoerd.

We nemen dit stuk in extenso op, want we mogen het nooit vergeten.

Met den geest, die uit dit stuk spreekt, hebben we dagelijks te doen. Hij is het groote gevaar voor Christus' kerk, en dus ook voor de volken en de wereld, en zal dat al meer worden.

Hier volgt het:

„De ondergetekenden, werkers in, dan wel zich nauw verbonden wetend met de arbeid van Kerk en Zending geven uiting aan hun diepe bezorgdheid over de huidige ontwikkeling in Indonesië.

Het gewapend conflict, hetwelk van Nederlandse en Nederlands-Indische zijde is en wordt aangeduid als „Politieel ontdrennen ter verzekering van recht en veiligheid“. Talloze Indonesiërs, in en buiten de Republiek, waaronder ook vele Christenen, beschouwen en voelen het echter met nog groter beslisselijkheid als een „koloniale oorlog“.

Eenzijds stellen wij er prijs op te verklaaren, door-drongen te zijn van de grote moeilijkheden, waarvoor de Nederlandse (N.I.) Regering zich zag geplaatst, toen zij trachtte langs vreedzame weg tot een aanvaardbare overeenstemming te geraken. Wij zijn ervan overtuigd, dat onwil, onmacht en onware propaganda in de Republiek Indonesia mede aanleiding zijn geweest tot het ontstaan van dit conflict.

Anderzijds aanzelen wij echter evenmin om met de meeste nadruk van het Nederlandse volk begrip te elsen voor de verklaarbaarheid der wetteling van de Regering der Republiek Indonesia om onvoorwaardelijk over te gaan tot aanvaarding en uitvoering van de Linggadjati-overeenkomst, welke wetteling tenslotte geleid heeft tot gedeeltelijke afwijzing van de door de Nederlandse (N.I.) Regering ultimatief gedane voorstellen en tot het gewapend conflict. Door te vele Nederlanders wordt namelijk nog altijd — ten dele bewust, ten dele ook onbewust — gehoopt op een gestreefd naar een staatsrechtelijke structuur, welke naar het uiterlijk aan de vrijheids- en zelfstandigheidsdrang bevrediging zou schenken, maar naar het innerlijk nog zoveel mogelijk gelijkenis zou vertonen met de orde en de verhoudingen van voor de oorlog. Zij zijn daardoor niet in staat om, waarlijk uit beginsel en van harte, mede te werken aan en te strijden voor de totstandkoming van een vrij Indonesië, dat zich uit eigen kracht zou kunnen ontwikkelen tot een welvarende en soevereine rechtsstaat, in ware vrijwilligheid samenwerkende en verbonden met Nederland.

Wij gevoelen deze stand van zaken als een schuld van het Nederlandse volk, en dit niet in de laatste plaats als een schuld van ons, Nederlandse Christenen, uit wier midden dag aan dag geluiden en acties voortkomen, welke, naar onze diepe overtuiging, blijken geven van een zodanig gebrek aan begrip voor omvang en diepte der wijzigingen in de verhoudingen tussen Oost en West, dat zij — ongetwijfeld ten dele onbedoeld, maar even zeker ten dele wel bedoeld — welkome steun betekenen voor de sterke tendenzen tot zo volledige mogelijke terugkeer der vooroorlogse overheersende positie van Nederland en Nederlanders in Indonesië.

Wij zijn overtuigd, dat de woordvoerders en aanhangers der hier aangewezen strevingen, wel verre van de werkelijkheid van hun doelstelling te bevorderen, juist een duurzaam samengaan en een duurzame samenwerking van Nederland en Indonesië dreigen onmogelijk te maken.